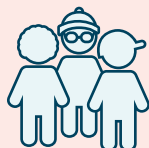

8 HYÖRIN PYÖRIN

Harjoitellaan äännejä /y, æ, ø/ eli Y, Ä ja Ö sekä diftongia /yø/ eli YÖ

Kohderyhmä

- 3–6-vuotiaat
- Ryhmä

Äännejä /y, æ, ø/ eli Y, Ä ja Ö ovat etuvokaaleja, jotka puuttuvat monesta kielestä (ks. KieliVertailu-työkalun opas, s. 6, 19–20). Ne korvautuvat puheessa usein vastaavilla takavokaaleilla /u, a, o/ eli U, A ja O. Äännejä harjoittelussa on tärkeää huomata, että vokaaleissa /y/ ja /ø/ eli Y ja Ö huulet ovat pyöreät (Kunnari, S. & Savinainen-Makkonen, T. (2012), s. 176; 192–194).

Hyörin pyörin -leikissä lapset pyörivät vuorollaan piirin keskellä ja hakevat muita mukaan leikkiin lorun tahdissa. Leikkiä leikitään tilassa, jossa mahtuu pyörimään useita lapsia yhtä aikaa paikallaan toisiinsa törmäilemättä. Leikissä kaikki pääsevät mukaan melko nopeasti, joten sitä kannattaa toistaa.

Tavoite

Tavoitteena on harjoitella vokaalien /y, æ, ø/ eli Y, Ä ja Ö sekä diftongin /yø/ eli YÖ ääntämistä lorun ja leikin kautta.

Materiaalit

- havainnollistavat kuvat leikin tueksi (2 kpl)
- pieniä peilejä tai iso peili, jonka edessä voi seisoa
- riittävä tila pyörimiseen

Leikkiä tukevat kuvat löydät sivulta 73. Halutessasi voit laminoida kuvat, jolloin saat niistä pitkäikäisemmät.

Loru

Voit lausua tai laulaa lorun. Sävelen voit ottaa esimerkiksi lauluista *Ystäväni*, *tuttavani* tai *Tillin tallin tikka se tanssii rannalla rapakivellä*.

Hyörin, pyörin, ympäri ämpäri,
etsin uutta ystävää.
Tule sinä ystäväksi yhdessä pyörimään.
Hyörin, pyörin, ympäri ämpäri,
etsin uutta ystävää.
Tule sinä ystäväksi yhdessä pyörimään.
Hyörin pyörin, ympäri ämpäri,
ystävää en löydäkään.
Hyörin, pyörin, hyörin, pyörin,
paikoilleni jään.

Teija Pylkkänen

Harjoituksen kulku

1. Tutustu loruun lasten kanssa kuvan avulla.
2. Kokeilkaa pyörimistä ja pysähtymistä.
3. Toistakaa ääneen sanoja ”hyörin, pyörin, ympäri ämpäri”.
4. Anna lapsille peilit tai pyydä lapset ison peilin eteen.
5. Kysy: ”Miltä suu näyttää, kun sanot E? Entä miltä suu näyttää, kun sanotkin Ö? Sano nyt E-Ö. Miltä suu näyttää? Miten huulet liikkuvat?”
 - Voit katsoa kuvalliset ääntämisohjeet KieliVertailu-työkalun oppaasta (s. 16).
6. Kysy: ”Miltä suu näyttää, kun sanot I? Entä miltä suu näyttää, kun sanotkin Y? Sano nyt I-Y. Miltä suu näyttää? Miten huulet liikkuvat?”
7. Kysy: ”Miltä suu näyttää, kun sanot äänteet Y, Ö ja YÖ?”
8. Aloita hyörin, pyörin -leikki.
9. Pyydä lapsia asettumaan piiriin.
10. Pyydä ensimmäistä lasta piirin keskelle aloittamaan leikki.
 - Leikin aloittava lapsi pyörii ensin yksin piirin keskellä ja lorun edetessä hän hakee ystävän piiristä.
11. Lausukaa yhdessä loru:

Hyörin, pyörin, ympäri ämpäri, *(aloittaja pyörii yksin piirin keskellä)*
etsin uutta ystävää. *(aloittaja hakee ystävän piiristä)*
Tule sinä ystäväksi yhdessä pyörimään. *(lapset asettuvat piirin keskelle)*
Hyörin, pyörin, ympäri ämpäri, *(leikkijät pyörivät erillään)*
etsin uutta ystävää. *(molemmat valitsevat ystävän)*
Tule sinä ystäväksi yhdessä pyörimään. *(lapset asettuvat piirin keskelle)*
12. Toistakaa lorua, kunnes kaikki lapset on haettu pyörimään.
13. Kun kaikki ovat pyörimässä, lausukaa lorun viimeinen säe:

Hyörin pyörin, ympäri ämpäri, *(kaikki pyörivät)*
ystävää en löydäkään.
Hyörin, pyörin, hyörin, pyörin,
paikoilleni jään. *(pysähdytään ja jäädytään paikoilleen)*
14. Leikki loppuu lorun mukaisesti paikoilleen jäämiseen.

Leikin soveltaminen

Voit ohjata lapsia vaihtamaan pyörimissuuntaa esimerkiksi aina yhden säkeen jälkeen. Säkeen voi myös jakaa kahtia ja kerrata säkeen osia:

1. Toista ensin kaksi kertaa:

"Hyörin, pyörin, ympäri ämpäri, (aloittaja pyörii yksin)
etsin uutta ystävää." (leikkijä valitsee ystävän)

2. Toista sitten kaksi kertaa:

"Tule sinä ystäväksi yhdessä pyörimään." (lapset asettuvat piirin keskelle)

